

Eesti maaelu arengukava 2014–2020 (MAK)¹ 14. muudatusettepanekud

Muudatused tehakse arengukava peatükis 8 (valitud meetmete kirjeldus), peatükis 8.2.4 meetme 4 „Investeeringud materiaalsesse varasse“ tegevuse liigis 4.1 „Investeeringud põllumajandusettevõtte tulemuslikkuse parandamiseks“ ning peatükis 10 (arengukava rahastamiskava).

1. Peatükis 8.2.4.3.1 (meetme 4 „Investeeringud materiaalsesse varasse“ tegevuse liigi 4.1 „Investeeringud põllumajandusettevõtte tulemuslikkuse parandamiseks“ meetmeleht) laiendatakse läbivalt abikõlblikkust energia varustuskindluse tagamiseks tehtavate investeeringute osas: kui seni oli abikõlbliku tegevusena spetsiifiliselt välja toodud investeeringud kriitilise kütusevaru hoidmiseks vajalikesse kütusemahutitesse, **siis nüüd tuuakse abikõlbliku tegevusena välja ka investeeringud energia salvestusseadmete ostmisesse ja generaatorite ostmisesse**. Teiseks suurendatakse maksimaalset toetussummat ühe taotleja kohta juhul, kui investeering tehakse energia varustuskindluse tagamiseks – kui seni (kütusemahutite korral) oli selleks 1 000 000 eurot, siis **muudatuse kohaselt on selleks 1 500 000 eurot**. Toetuse maksimaalse suuruse kehtestamisel on arvesse võetud varustuskindluse tagamiseks tehtud investeeringute varasemaid maksumusi. Maksimaalseks toetuse määraks nende investeeringute puhul jääb kuni 70% toetatava tegevuse abikõlbliku kulu maksumusest. Samuti täpsustatakse meetmelehes, et kõigi varustuskindluse tagamiseks tehtavate investeeringute puhul (kütusemahutid, energia salvestusseadmed, generaatorid) ei pea seade või masin olema kantud võrdlushindade kataloogi. Lisaks täpsustatakse, et kõikidele tegevusvaldkondadele kohalduvaid peamisi hindamiskriteeriume varustuskindluse tagamiseks tehtavate investeeringute puhul ei rakendata, samuti ei jaotata varustuskindluse tagamiseks tehtavate investeeringute puhul hindamiskriteeriume nelja valdkonda (sotsiaalmajanduslikud, keskkonnavaldkonnad, majanduslikud, ühistegevuse alased), toetuse taotlusi ei jagata hindamisel tegevuse alusel nelja valdkonda ning ei rakendata ka peamisi valdkonnaspetsiifilisi hindamiskriteeriume. Varustuskindluse tagamisel tehtavate investeeringute puhul jäävad peamisteks hindamiskriteeriumiteks: suurema omafinantseeringuga investeeringud; keskustest kaugemal asuvate taotlejate investeeringud; suuremas mahus riskide maandamisele suunatud investeeringud.

Muudatused tehakse 2025. aastal toimuvat, investeeringuobjektide mõttes piiratud taotlusvooru silmas pidades.

2. Peatükki 8 (valitud meetmete kirjeldus) täiendatakse uue meetmega 23 „Erakorraline ajutine toetus loodusõnnetustest eriti mõjutatud põllumajandustootjatele“ (meetmeleht on toodud alljärgnevalt), **mille kogueelarveks on kavandatud 13 500 000 eurot**. Tegemist on EL-i tasandil täiesti uue, 2024. a lõpul lisandunud meetmega, mida on võimalik rakendada tänu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2024/3242, millega muudetakse määrust (EL) 2020/2220 seoses Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi raames võetavate erimeetmetega loodusõnnetustest mõjutatud liikmesriikidele täiendava abi andmiseks, vastuvõtmisele.

---

¹ Arengukava kehtiv terviktekst on leitav <https://www.agri.ee/eesti-maaelu-arengukava-2014-2020>

8.2.17. M23 - Erakorraline ajutine toetus loodusõnnetustest eriti mõjutatud põllumajandustootjatele (Määruse (EL) 2020/2220 artikkel 6(a))

8.2.17.1. Õiguslik alus

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2020/2220, artikkel 6 punkt a

8.2.17.2. Meetme üldkirjeldus, sh selle sekkumisloogika ning panus sihtvaldkondades ja valdkondadevaheliste eesmärkide saavutamisse

Meetme eesmärgiks on anda erakorralist abi põllumajandustootjatele 1. jaanuaril 2024. a või pärast seda toimunud loodusõnnetuste tagajärgedele reageerimiseks, et leevendada likviidsusprobleeme, mis ohustavad põllumajandustootjate äritegevuse jätkuvust.

Maaelu Teadmuskeskuse agrometeoroloogiliste vaatluste ja Riigi Ilmateenistuse andmetel mõjutas taimede talvitumist sel talvel nii külm, vesi kui jää. 2023. a detsembri lõpus ja 2024. a jaanuari alguses toimunud järsk temperatuurilangus Eestis põhjustas taliviljadele külmakahjustusi, kuna lumekiht oli kohati väga õhuke või olematu. Eesti idapoolsem osa oli kaetud küllalt korraliku lumikatttega, lääne pool oli lund vähem ja taliviljade kahjustumine suur, eriti kohtades, kus tugev tuul põllud kohati paljaks pühkis. Jaanuari esimesel dekaadil langes Kirde-Eestis õhutemperatuur kolmel järjestikusel päeval alla -26°C . Põllumeeste ühistu Kevili agronoomide sõnul esines samasugune külmalaine ka Kagu-Eestis. Kahjustada sai eelkõige taliraps, aga ka taliteraviljad. Maapind oli terve veebruarikuu jooksul külmunud ja sulas esialgu vaid pinnalt. Kuu lõpuks oli muld Lõuna- ja Lääne-Eestis sulanud pealtpoolt umbes 8–10 cm, Kesk-Eestis mõned sentimeetrid. Sügavamal püsis kelts. See tõi põldudel kaasa olukorra, kus tasasemad/madalamad põllud olid kaetud vaheldumisi vee või jääga - vesi ei saanud külmunud mulla tõttu piisavalt pinnasesse imbuda ja külmus-sulas temperatuuri vaheldudes üha uuesti. Kus lumi päris ära ei sulanud, esines ka jäist lumekoorikut.

7.–9. mail 2024 esinesid Eestis öökülmad, kõige madalamale langesid temperatuurid ööl vastu 9. maid. Eesti Ilmateenistuse andmetel oli suurel osal mandrist miinuskraadid. Varakevadised öökülmad nõrgestasid talvekahjusid saanud taliviljasid veelgi ning ei lasknud neil taastuda või piirkonniti täielikku saagipotentsiaali saavutada. Pärast mai alguse öökülmasid võeti täiendavalt veelgi üles taliviljasid (mitte ainult talirapsi) ja asendati need suviviljadega. Maikuu keskmine temperatuur oli $13,7^{\circ}\text{C}$, mis on $3,2^{\circ}\text{C}$ normist kõrgem (pikaajaline keskmine $10,5^{\circ}\text{C}$). Keskmine sajuhulk oli 12 mm, mis on 29% normist madalam (pikaajaline keskmine 42 mm), mitmed piirkonnad kannatasid kuiva käes, mis kahjustas omakorda suvikultuure.

Suviteraviljasid rasisid tärkamisejärgselt tugevalt putukate rünnakud (kõrsvilja maakirp, rohuhüpikud), kes eelnevatel aastatel pole majanduslikult suutnud suuri kahjustusi teha. Rohuhüpikud on n.ö uued kahjurid, kelle tõttu suviteraviljade võrsumine koos kuivade ja kuumade ilmadega jäi väga tagasihoidlikuks, saaki saadi isegi alla 1 t/ha.

Keerulised ilmastikutingimused jätkusid ka suve teises pooles. Eesti keskmine sajuhulk juulis oli 109 mm, mis on 163% normist (paljuaastane keskmine 67 mm). Juuli maksimaalseks ööpäevaseks sademete hulgaks mõõdeti Võrus 91 mm (29. juuli), aga ka mitmel pool mujal tuli samal päeval korraga maha suur hulk sademeid. Juuli lõpu ja augusti alguse suured sademed põhjustasid üleujutusi ja põllukultuuride lamandumist. Paljud põllud Lõuna-Eestis olid vee all, põhjustades saagikadu, kvaliteediprobleeme ning hallitusseente ja fusarioosi levikut. Sadude tõttu olid põllud pehmed ja kombainid ei pääsenud põllule.

Eelnevast tulenevalt on kavas anda toetust loodusõnnetustest mõjutatud põllumajandustootjatele, kes kasvatavad põllumajanduskultuure, eelkõige rapsi ja suviotra, et tagada nende äritegevuse jätkuvus. Toetust antakse ühekordse kindlasummalise maksena, mille maksimaalne summa ei üle 42 000 eurot ühe taotleja kohta.

Täpsem ülevaade põllukultuuride sektorist

2024. a taimekasvatushooaeg oli ilmastikutingimuste poolest keeruline ning juba sellesse hooaega minnes oli Eesti põllumajandussektor raskustes (2023. a ettevõtjatulu oli -85 mln eurot).

Statistikaameti esialgsetel andmetel 2024. a talirapsi kasvupind vähenes 2023. aastaga võrreldes 32% ning suvirapsi kasvupind suurenes 103%. 2023. aastal oli talirapsi osakaal rapsi kasvupinnast 92%, 2024. aastal oli see 79%. Talve- ja kevadkülmade tõttu külvati talirapsi ümber 25-30% (Kevili hinnangul 23 000–25 000 ha) ja taliteraviljasid 6–10%. Enim sai kahjustada Lääne-Eesti, kus ümberkülve tehti hinnanguliselt 40–45% ja Lõuna-Eestis 15–20%. Enim ümberkülve tehti talirapsil ning taimed, mis jäeti kasvama, olid samuti mõjutatud erinevatest ilmastikutingimusest (nt põud kevadel) ning putukakahjustustest.

Statistikaameti 30. septembril avaldatud saagiproгноoside kohaselt kujuneb 2024. a teraviljasaagiks 1,35 mln tonni, mis võrreldes viie aasta keskmisega (2019–2023) on 7% väiksem. Rapsi kasvupind on nii aastases võrdluses kui ka viie aasta keskmisena vähenenud 21%. Rapsi saagiks prognoositakse 84 694 tonni (39% vähem kui 2023. aastal ja 56% vähem viie aasta keskmisest) ning keskmiseks saagikuseks 1407 kg/ha (44% vähem viie aasta keskmisest). Rapsi kasvupinna ja saagikuse vähenemine on mõju avaldanud juba ka isevarustatusele, mis 2018–2022. keskmisena oli 134%, aga 2023. aastal oli vaid 69% ning arvestades 39% saagilangust hinnatakse 2024. aastal isevarustatuseks 42%. Vähenenud rapsisaagi tulemusel suureneb rapsiõli (sh rapsikoogi) tööstustel vajadus toorainet rohkem importida. Suviadra kasvupind võrreldes viie aasta keskmisega vähenes 2024. aastal 31%, saagikus 14% ning saak 42%.

Lisaks on ilmastikutingimused avaldanud mõju ka põllumajandustootjate majanduslikule olukorrale. Ebasoodsad ilmastikutingimused 2024. aastal peegeldusid ka taimekasvatuse majandustulemuses. Taimekasvatustoodangu väärtuseks kujuneb alushindades 512,1 mln eurot (sh tootmisega seotud toetused 6,5 mln eurot), mida on 3% vähem kui 2023. aastal. Toodangu maht suureneb küll 8%, kuid hind jääb kümnendiku võrra madalamaks. Taimekasvatustoodangu väärtusest 45% moodustab teravili. Teravilja toodangu väärtust mõjutas madalam kokkuostuhind ning varude muutuse negatiivne väärtus. Teravilja kogus suurenes 13% võrreldes 2023. aastaga, aga toodangu väärtus vähenes 2% (aasta varem vähenes 41%). Teravilja hind oli 14% madalam. Rapsi toodangut mõjutas madalam saagikus ja väiksem kasvupind. Rapsi toodangu väärtus alushinnas oli 38,7 mln eurot, mida oli 36% vähem võrreldes eelmise aastaga (aasta varem vähenes 56%). Rapsi kogus vähenes 38% ning hinnad olid 4% kõrgemad eelmise aastaga võrreldes. Taimekasvatustoodang annab ligikaudu 40% põllumajanduse majandusharu kogutoodangu väärtusest.

Meetme „Erakorraline ajutine toetus loodusõnnetustest eriti mõjutatud põllumajandustootjatele“ lisamine tuleneb seega sellest, et Eesti põllumajandustootjad on täna keerulises olukorras, kuna nende sissetulekud on tänases majandusolukorras vähenenud ning tootmise omahind sisendite ja muude kulude suurenemise tõttu oluliselt kasvanud. Ebastabiilsus tegevuste planeerimisel on ebasoodsatest ilmastikutingimustest (talvekahjud, põuad, öökülmad, liigsed sademed), taimehaiguste ja -kahjurite leviku tõttu (teatud taimekaitsevahendite puudus) ning muudest kriisidest, sõjast ja kliimaeesmärkide täitmise vajadustest tulenevalt oluliselt suurenenud. Põllumajandus on riigi jaoks strateegiliselt oluline sektor, mis tagab meie elanikkonna toidujulgeoleku ja moodustab olulise osa ka Eesti päritolu kaupade ekspordist (2023. aastal moodustasid põllumajandussaadused ja toidukaubad 13% ekspordist). Oluline on, et põllumajandustootjad tuleksid majandusraskustest välja ja läbi selle säiliks pikaajaline ja piirkondlik toidutootmise potentsiaal. Siinkohal on oluline ka arvestada, et võrreldes teiste majandusvaldkondadega on põllumajanduses tootmistsükkel palju pikem.

8.2.17.3. Toetuse ulatus, tase, tingimustele vastavad toetusesaajad ja vajaduse korral summa või toetusmäära arvutamise meetodika, jaotatud vajaduse korral allmeetmete ja/või tegevusliikide kaupa Iga

tegevusliigi puhul täpsustada rahastamiskõlblikud kulud, rahastamiskõlblikkuse tingimused, kohaldatavad summad ja toetusmäärad ning valikukriteeriumide määramise põhimõtted

8.2.17.3.1. Erakorraline ajutine toetus loodusõnnetustest eriti mõjutatud põllumajandustootjatele

Allmeede: 23.1 Erakorraline ajutine toetus loodusõnnetustest mõjutatud liikmesriikidele (Määruse (EL) 2020/2220 artikkel 6(a))

8.2.17.3.1.1. Tegevusliigi kirjeldus

Toetust antakse loodusõnnetustest eriti mõjutatud põllumajandustootjatele, kes kasvatavad põllumajanduskultuure eelkõige rapsi ja suviotra, et tagada nende äritegevuse jätkuvus. Toetust antakse, kui on ametlikult kinnitatud, et 1. jaanuaril 2024 või pärast seda on toimunud määruse (EL) nr 1305/2013 artikli 2 lõike 1 punktis k määratletud loodusõnnetus ning et kõnealune loodusõnnetus või Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/2031 kohaselt vastu võetud meetmed taimehaiguse või kahjuripuhangu likvideerimiseks või selle leviku piiramiseks on hävitanud vähemalt 30% asjaomasest tootmisest või potentsiaalset. Toetust antakse ühekordse kindlasummalise maksena, mille maksimaalne summa ei üle 42 000 eurot ühe taotleja kohta.

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1305/2013 artikli 2 lõike 1 punkti k kohaselt on loodusõnnetus biootilist või abiootilist laadi looduslik sündmus, millega kaasnevad olulised häired põllumajanduslikes tootmissüsteemides või metsandusstruktuurides, põhjustades olulist majanduslikku kahju põllumajandus- või metsandussektorile.

Üldjoontes loetakse biootilisteks sündmuseks organismide elutegevust mõjutavad elusa looduse tegurid, mis tulenevad organismide kooselust ning abiootilised tegurid on ökoloogilised tegurid, mis tulenevad organisme ümbritsevast eluta loodusest nagu näiteks valgus, temperatuur, niiskus, tuul, pH jms.

8.2.17.3.1.2. Toetuse liik

Toetuse liik: Toetused

Toetust makstakse kindlasummalise toetuse vormis.

8.2.17.3.1.3. Seosed muude õigusaktidega

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2024/3242

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1305/2013

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/2031

8.2.17.3.1.4. Toetusesaajad

Toetuse saajateks on aktiivsed põllumajandustootjad, kes tegelesid 2024. aastal selliste põllumajanduskultuuride, eelkõige rapsi ja suviotra kasvatamisega, mille asjaomasest tootmisest või potentsiaalset hävines Eestis vähemalt 30% ametlikult tunnustatud loodusõnnetuse tõttu.

8.2.17.3.1.5. Rahastamiskõlblikud kulud

Toetuse antakse loodusõnnetustest enim mõjutatud põllumajandustootjatele, kes tegelevad põllumajanduskultuuride eelkõige rapsi ja suviadra kasvatamisega, ühekordse kindlasummalise maksena, mis makstakse välja hiljemalt 31. detsembriks 2025.

8.2.17.3.1.6. Rahastamiskõlblikkuse tingimused

Toetuse saajateks on aktiivsed põllumajandustootjad, kes tegelesid 2024. aastal selliste põllumajanduskultuuride, eelkõige rapsi ja suviadra kasvatamisega, mille asjaomase tootmisest või potentsiaalst hävines Eestis vähemalt 30% ametlikult tunnustatud loodusõnnetuse tõttu.

Põllumajandustootja peab olema tegev vähemalt taotluse esitamisele järgneva majandusaasta jooksul ning tegelema omatoodetud põllumajandustoodete tootmise või nende toodete töötlemisega.

Ühte kontserni kuuluvad ettevõtjad või „Konkurentsiseaduse“ § 2 lõike 4 tähenduses valitseva mõju kaudu üksteisega seotud ettevõtjad loetakse maksimaalse toetuse suuruse arvutamisel üheks ettevõtjaks.

8.2.17.3.1.7. Valikukriteeriumide määramise põhimõtted

Ei kohaldu.

8.2.17.3.1.8. (Kohaldatavad) summad ja toetusmäärad

Toetus makstakse ühes osas, mille maksimaalne summa ei ületa 42 000 eurot ühe taotleja kohta. Toetust antakse kindlasummalise maksena, mis arvutatakse toetusõiguslike hektarite arvu ja ühikumäära alusel. Ühikumäär ja toetusõiguslike hektarite arv sätestatakse riigisiseses õigusaktis.

8.2.17.3.1.9. Meetmete ja/või tegevusliikide tõendatavus ja kontrollitavus

8.2.17.3.1.9.1. Meetmete rakendamisega seotud risk(id)

Rakendamisel võivad esineda järgmised riskid: R3 (Kontrollisüsteem), R7 (Läbipaistev taotlusprotsess), R8 (IT-süsteemid), R9 (Alusetud maksed).

8.2.17.3.1.9.2. Leevendusmeetmed

Riskide tase on madal, kuna nende maandamiseks sätestatakse meetme rakendusmääruises täpsemad tingimused ja kord.

R3: Kontrollisüsteem - meetme rakendamise eest vastutavate asutuste (korraldusasutus, makseasutus, sertifitseerimisasutus) poolt väljatöötatud protseduurid ning vajalikud auditid aitavad kaasa sellele, et kontrollisüsteem on toimiv ja tõhus.

R7: Läbipaistev taotlusprotsess - meetmete väljatöötamine on toimunud kaasavalt, meetme raames pakutavaid võimalusi on sotsiaalpartneritele tutvustatud ning toetuste taotlemisega seotud dokumendid on avalikult kättesaadavad. Samuti saab maandavaks tegevuseks lugeda taotlejate teadlikkuse tõstmist (infopäev).

R8: Infotehnoloogia süsteemid - toetuste taotlemise, hindamise, järelevalve ja kontrollide edendamiseks ning tõhustamiseks kasutatakse erinevad andmebaase ning IT süsteeme.

R9: Alusetud maksed: toetuste alusetute maksete ennetamist ning avastamist aitab tagada toimuv toetuste rakendussüsteem, mida toetavad vastavad IT-süsteemid.

8.2.17.3.1.9.3. Üldhinnang meetme kohta

Kõik nõuded on kontrollitavad.
----

3. Peatükis 10.3 (arengukava meetmete rahastamiskava) tehakse järgmised muudatused:

3.1 Uuele meetmele 23 „Erakorraline ajutine toetus loodusõnnetustest eriti mõjutatud põllumajandustootjatele“ nähakse ette eelarve 13 500 000 eurot. Selleks tõstetakse ümber jääke nendest meetmetest ja/või tegevuse liikidest, mille rakendamine on sisuliselt lõppenud ning mille raames on tekkinud jäägid, mis muidu jääksid kasutamata. Indikatiivselt oleksid ümbertõstetud järgmised:

- M4.2 (Investeeringud põllumajandustoodete töötlemiseks ja turustamiseks) – 4 000 000 eurot;
- M6.3 (Väikeste põllumajandusettevõtete arendamine) – 348 000 eurot;
- M6.4 (Investeeringud majandustegevuse mitmekesistamiseks maapiirkonnas mittepõllumajandusliku tegevuse suunas) – 1 870 000 eurot;
- M8 (Investeeringud metsaala arengusse ja metsade elujõulisuse parandamisse) – 195 000 eurot;
- M10 (Põllumajanduse keskkonna- ja kliimameede) – 353 000 eurot;
- M11 (Mahepõllumajandus) – 4 700 000 eurot;
- M14 (Loomade heaolu) – 1 347 000 eurot;
- M16.0 (Innovatsiooniklaster) – 487 000 eurot;
- M16.4 (Lühikesed tarneahelad ja kohalike turgude arendamine) – 200 000 eurot.

3.2 Meetme 4 „Investeeringud materiaalsesse varasse“ siseselt suurendatakse läbi finantsinstrumentide rakendatavate tegevuse liigi 4.1 „Investeeringud põllumajandusettevõtte tulemuslikkuse parandamiseks“ vahendite kogueelarvet 1 500 000 euro võrra, seda tegevuse liigi 4.2 „Investeeringud põllumajandustoodete töötlemiseks ja turustamiseks“ tagastamatu abi vahendite jääkide arvelt. Lisaks suurendatakse tegevuse liigi 4.2 tagastamatu abi vahendite jääkide arvelt meetme 6 „Põllumajandusettevõtete ja ettevõtluse areng“ tegevuse liigi 6.4 „Investeeringud majandustegevuse mitmekesistamiseks maapiirkonnas mittepõllumajandusliku tegevuse suunas“ läbi finantsinstrumentide rakendatavaid vahendeid 500 000 euro võrra.

3.3 Meetme 6 „Põllumajandusettevõtete ja ettevõtluse areng“ tegevuse liigi 6.1 „Noorte põllumajandustootjate tegevuse alustamine“ kogueelarvet suurendatakse 430 000 euro võrra Euroopa Liidu taastekava (EURI) vahendite osas, meetme 4 „Investeeringud materiaalsesse varasse“ tegevuse liigi 4.2 „Investeeringud põllumajandustoodete töötlemiseks ja turustamiseks“, meetme 5 „Loodusõnnetustes ja katastroofides kahjustunud põllumajandusliku tootmise potentsiaali taastamine ning asjakohaste ennetusmeetmete kasutuselevõtmine“ ja meetme 16 „Koostöö“ tegevuse liigi 16.4 „Lühikesed tarneahelad ja kohalike turgude arendamine“ EURI vahendite jääkide (vastavalt 143 000 eurot, 200 000 eurot ja 87 000 eurot) arvelt. Tegevuse liigi 6.1 viimases taotlusvoorus on maksimaalset toetuse summat 100 000 eurot võimalik rakendada üksnes siis, kui tegevust rahastatakse EURI vahenditest. Seetõttu on vajalik tegevuse liigi 6.1 EURI vahendite eelarve suurendamine.

3.4 Meetme 17 (Riskijuhtimine) kogueelarvet (põllumajanduskindlustustoetuseks ettenähtud vahendeid) suurendatakse 600 000 euro võrra, meetme 4 „Investeeringud materiaalsesse varasse“ tegevuse liigi 4.2 „Investeeringud põllumajandustoodete töötlemiseks ja turustamiseks“ jääkide arvelt. Meetme 17 viimase aja rakendamisel on ilmnunud, et ühelt poolt tingituna ebasoodsatest ilmastikutingimustest ning teiselt poolt kindlustuse pakkujate

tulemisest turule on suurenenud põllumajandusettevõtjate huvi kindlustuse kasutamise järele, mistõttu vajab meetme eelarve suurendamist.

3.5 Meetme 19 (Toetus LEADERi kohalikule arengule (CLLD – kogukonna juhitud kohalik areng)) kogueelarvet suurendatakse 1 067 037 euro võrra meetme 6 „Põllumajandusettevõtete ja ettevõtluse areng“ tegevuse liigi 6.4 „Investeeringud majandustegevuse mitmekesistamiseks maapiirkonnas mittepõllumajandusliku tegevuse suunas“ jääkide arvelt. Meetme 19 rahastamise osakaalude muutmisest 2017. aastal, millega senised osakaalud 90/10 (EL/EE) asendati osakaaludega 80/20 (EL/EE), tekkis olukord mille tulemusel ministri käskkirjadega tegevusgruppidele ettenähtud kogusumma ületas meetme kehtivat kogueelarvet. Muudatus tehakse selleks, et tagada piisav rahastus olukorraks, kui tegevusgrupid neile ministri käskkirjadega ette nähtud summad kasutavad ära 100%-liselt.